

Més enllà de la Franja

“Darrere del nunci Lajos Kada hi ha un personatge clau per entendre tot aquest afer de la Franja de Ponent que és l'arquebisbe saragossà Elías Yanes, actual president de la Conferència Episcopal Espanyola. Un home que ha fet molt per a l'autonomia aragonesa i molt poc per entendre la realitat catalana.”

Fa pocs dies que el bisbe de Lleida, Ramon Malla, ha fet públic la presentació d'un recurs a la Signatura Apostòlica, una mena de Tribunal Suprem de l'Església, contra el decret que l'obliga a retornar a Aragó el patrimoni artístic de les 111 parròquies de la Franja de Ponent que van ser traspassades de la diòcesi de Lleida a la de Barbastre-Montsó en dues etapes, una el 1995 (per a les de la Ribagorça oriental i occidental i Cinca mitjà) i l'altra el 1998 (per a les del Baix Cinca i la Llitera). A través d'aquest nou anunci hem pogut saber, doncs, que ha estat negatiu el recurs anterior, presentat a la Congregació dels Bisbes, una mena de ministeri de la Santa Seu per als afers entre els bisbes. Aquesta congregació vaticana ara està en mans del cardenal Lucas Moreira Neves, un dominic brasiler que fa poc que ha substituït el cardenal Bernardin Gantin, un africà de Benin que ha complert ja sobradament els 75 anys d'edat. Moreira Neves està considerat un dels possibles “papables” si en aquests moments hi hagués un conclave per substituir Joan Pau II; però en aquest afer de Lleida ben segur que ell només ha seguit les consignes que li havia deixat Gantin.

És de suposar que la Signatura Apostòlica, que és l'últim recurs jurídic al qual pot emparar-se qualsevol eclesiàstic i que gairebé representa el veredict del mateix papa, també donarà negatiu per a Lleida, perquè no voldrà contradir ni la Congregació dels Bisbes ni el nunci de la Santa Seu a Espanya, l'hongarès Lajos Kada, que tant ha fet perquè tant les parròquies com les obres d'art de la Franja passin al patrimoni aragonès. Amb molta seguretat podem afirmar que la causa està perduda per a Lleida, però el cas és que la gent de l'entorn més pròxim al bisbe Ramon Malla li aconsellaven repetidament que exhaurís tots els recursos legals que fossin possibles, abans d'acceptar una donació sense condicions. També és previsible que la Santa Seu allargui la resposta, per aquella clàssica raó que el temps treu les tensions, però el més segur és que al final es faci un retorn gradual de les obres d'art, una per una, peça per peça, i demostrant la propietat o la titularitat de cadascuna d'elles.

Aquesta decisió d'arribar a portar l'enfrontament a les portes del mateix papa tampoc no deu haver agradat gens al nunci Lajos Kada, que repetidament havia demanat als dos bisbes de no arribar fins aquest extrem. També podria ser que ara el bisbe de Barbastre-Montsó, el basc d'origen castrense Ambrosio Echebarría, presenti al seu torn un recurs a la Santa Seu contra l'aplicació del de-

cret i demani encara més. Per exemple podria demanar la divisió proporcional del patrimoni econòmic que hi havia el 15 de juny de 1995 al bisbat de Lleida, moment de la segregació. Una amenaça que ell també havia fet córrer si les coses es portaven més lluny.

Darrere d'aquesta història i darrere del nunci Kada hi ha un personatge clau per entendre tot aquest afer de la Franja que és l'arquebisbe de Saragossa, Elías Yanes, actual president de la Conferència Episcopal Espanyola. Un home que ha fet molt per a l'autonomia aragonesa i molt poc per entendre la realitat catalana. Recordem si més no la seva posició durant el concili provincial. En això, i en moltes altres coses, el nunci Kada només fa el que li diu Yanes com a president dels bisbes espanyols.

Relleus a la nunciatura, a Lleida i a Barbastre. Dins d'aquest any que acabem de començar ben segur que es produirà el canvi de nunci, atès que Lajos Kada està ja a punt de complir els 75 anys d'edat i que, segons sembla, pràcticament ja es va acomiadar dels bisbes espanyols en la darrera plenària de la Conferència Episcopal, a finals del novembre passat, a Madrid. Potser per aquesta raó el nunci ja no guarda cap mena de diplomàcia a l'hora de fer declaracions a la premsa i les engega pel broc gros, sobretot contra la voluntat dels bisbes catalans de marcar la seva organització jurídica pròpia. Les últimes declaracions de Kada a la revista *Reinado Social*, on manifesta la seva por per la possible “disgregació” d'Espanya, en són un bon exemple. De moment no sabem qui podrà ser el substituït de tan brillant diplomàtic.

Però el que també es veu com a molt segur és el relleu simultani dels bisbes de Lleida, Ramon Malla, i del de Barbastre-Montsó, Ambrosio Echebarría. Els dos estan ja en situació dimissionària, perquè tenen ja més de 75 anys, l'edat de la jubilació per a un bisbe. Una jubilació que tots dos han ajornat més d'un any per raó d'aquest contenciós administratiu amb la Santa Seu.

Les veus més enteses diuen que el nomenament dels seus substituïts es podria fer aquesta primavera pròxima i el seu relleu definitiu es produiria abans de l'estiu. Per a substituir Malla a Lleida es fan córrer els noms del bisbe auxiliar de Barcelona, Carles Soler Perdigo, que va ser un secretari eficient del Concili Provincial Tarraconense. També es parla del bisbe de Menorca, Francesc Xavier Ciuraneta, bon amic del cardenal Ricard Maria Carles, de quan tots dos eren a Tortosa. De Ciura-

ARXIU / EFE

ARXIU / EFE

Juan Antonio Reig Pla (esquerra), bisbe de Soborn-Castelló, és un actiu partidari de l'adequació de les fronteres del seu bisbat i del de Tortosa als límits administratius de Tarragona i Castelló. Ramon Malla (dreta), bisbe de Lleida, ha vist com el mateix procediment se li ha emportat un bon grapat de parròquies que pertanyen a la Franja de Ponent.

neta se'n fa molta broma a Lleida perquè seria justament el diminutiu del cognom de l'actual alcalde de Lleida. També es parla d'un eclesiàstic de Lleida, d'alta volada teològica i col·laborador pontifici en matèries "marianes", Esquerda Bifet. Però aquest ja té una edat bastant considerable per ser ordenat bisbe. Com també podria ser possible que fos un capellà de Tarragona o de Mallorca, el qual hauria de ser ordenat bisbe de Lleida.

Pel que fa al relleu del bisbe de Barbastre-Montsó es parla d'un dels dos bisbes auxiliars que Yanes té a Saragossa, Joaquín-Carmelo Borobia Isasa, un home originari de la Franja i que fins i tot parla català. D'altres també temen que el substituït sigui un nou bisbe de l'Opus Dei, atès que a Espanya encara no hi ha cap bisbe de l'Opus i que a Barbastre hi ha el santuari central de l'Opus mundial, Torreciudad. Finalment també hi ha qui des de Lleida especula perquè el candidat sigui algun capellà de Lleida d'origen aragonès (de la Ribagorça, per exemple) dels que han ocupat o ocupen ara alts càrrecs diocesans.

Tortosa, una altra franja? El cas de les parròquies de la diòcesi catalana de Tortosa que pertanyen a la província valenciana de Castelló és molt diferent. D'una banda hem de dir que no hi ha cap estudi fet de la situació ni tampoc se n'ha fet cap tràmit administratiu. En el cas de la Franja de Ponent hi havia un estudi i una aprovació per majoria de la Conferència Episcopal Espanyola perquè s'adeqüessin els límits diocesans als provincials aragonesos. El que passa és que això es va decidir ja fa més de trenta anys i ara ja no se'n recordava ningú, fins el moment en què Yanes li va fer desenterrar els papers a Kada i ens ho hem vist venir a sobre. Moltes vegades el mateix Malla s'havia

queixat dels capellans de la Franja que l'obligaven a fer totes les documentacions del bisbat de Lleida en castellà i català. Pel que fa Tortosa, abunda molt més el castellà en les celebracions i documents diocesans, i –per tant– el problema ni és tan agut ni ha arribat tan lluny.

A Tortosa hi ha molta més tranquil·litat entre els capellans de les 42 parròquies que corresponen a aquesta zona fronterera, amb poblacions tan importants com Benicarló, Vinaròs, Morella o Alcanar. Només hi ha una petita excepció i un bisbe perillós. L'excepció és el rector de Catí, Joaquín Obón, que juntament amb les forces d'Unió Valenciana i del PP capitaneja una campanya política anticatalana i que pretén aconseguir la segregació d'aquestes parròquies perquè passin a la província eclesiàstica de València. El bisbe perillós per aquest afer és l'actual bisbe de Soborn-Castelló, el valencià Juan Antonio Reig Pla. Un home que, a banda de ser bisbe, té un clar posicionament polític i que no té cap dubte a l'hora d'organitzar i de donar suport a tota mena de campanyes valencianistes contra el català. (...)

Quant a aquest afer segregacionista de les quaranta-dues parròquies de la diòcesi de Tortosa que pertanyen a Castelló el mateix nunci Lajos Kada, a primers de setembre i durant les festes de la Mare de Déu de la Cinta, patrona de Tortosa, va "desestimar" la segregació, tot assegurant que no sabia absolutament res d'aquest afer. Val a dir que l'actual bisbe de Tortosa, Xavier Salinas, és un valencià prou reconegut i acceptat pels seus companys valencians i alhora prou proper a les realitats catalanes. Només ell pot donar confiança i estabilitat a la situació que es pugui generar a partir d'ara.

*Francesc Romeu és periodista